

Ερωτήσεις - απαντήσεις για ΔΕΘ-2002

Ι. Οικονομική ανάπτυξη - πληθωρισμός

1. Ερώτηση: Ορισμένες ευρωπαϊκές κυβερνήσεις αναθεωρούν προς τα κάτω τις προβλέψεις τους για την οικονομική ανάπτυξη. Πόσο προβλέπετε ότι θα μας επηρεάσει η επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης στην Ευρώπη;

Είναι γεγονός ότι το τελευταίο διάστημα διεθνείς οργανισμοί και κυβερνήσεις χωρών της Ε.Ε αναθεωρούν τις εκτιμήσεις τους για την οικονομική ανάπτυξη στην Ε.Ε.

Σ' ότι αφορά το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ στην Ελλάδα οι δικές μας εκτιμήσεις παραμένουν αμετάβλητες, αφού είχαμε αναθεωρήσει ήδη στο παρελθόν τις προβλέψεις μας. Το ελληνικό ΑΕΠ θα κινηθεί στο 3,8%. Έχω τονίσει κατ' επανάληψη ότι κινητήριος μοχλός της ανάπτυξης στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια είναι οι επενδύσεις (βλέπε τεκμηρίωση ερώτησης 2)

Επομένως, με τα σημερινά δεδομένα, δεν έχουμε λόγο να αναθεωρήσουμε τις εκτιμήσεις μας για το ΑΕΠ.

2. Ερώτηση: Η αντιπολίτευση υποστηρίζει ότι οι υψηλοί ρυθμοί οικονομικής ανάπτυξης στην περίπτωση της Ελλάδας οφείλονται στις δημόσιες επενδύσεις που συγχρηματοδοτούνται από το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και τα έργα που γίνονται εν' όψει των Ολυμπιακών Αγώνων. Η αναπτυξιακή επίδραση όμως των παραπάνω δράσεων έχει ημερομηνία λήξης. Εκτιμάτε ότι η χώρα μας θα αντιμετωπίσει αναπτυξιακό έλλειμμα μετά το 2008;

Η Ελληνική οικονομία, από το 1996 μέχρι σήμερα, αναπτύσσεται με ρυθμούς πολύ υψηλότερους από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 2001 ήταν η ταχύτερα αναπτυσσόμενη Ευρωπαϊκή οικονομία. Οι διεθνείς οργανισμοί εκτιμούν ότι το 2002 η Ελλάδα θα είναι η πρώτη ή δεύτερη σε ανάπτυξη χώρα ανάμεσα σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι πόροι του Γ' ΚΠΣ συμβάλλουν σήμερα κατά το ήμισυ περίπου του ρυθμού ανάπτυξης. Το υπόλοιπο οφείλεται σε ενδογενείς παράγοντες, που δεν εξαρτώνται από τον τρόπο χρηματοδότησης των επενδύσεων. Τα Ολυμπιακά Έργα βοηθούν την ανάπτυξη, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι αν δεν είχαμε την Ολυμπιάδα δεν θα εκτελούσαμε έργα.

Σήμερα η Ελλάδα διαμορφώνει ένα Απόθεμα Ανάπτυξης, το οποίο θα αποφέρει πολλαπλάσια και μόνιμα, όχι συγκυριακά αποτελέσματα τα επόμενα χρόνια. Οι σημερινές επενδύσεις σε συνδυασμό με το σταθερό θετικό μακροοικονομικό περιβάλλον, δημιουργούν τις κατάλληλες υποδομές και συνθήκες για την συνέχιση της αναπτυξιακής πορείας της οικονομίας μας. Η δημιουργία νέων σύγχρονων μεταφορικών υποδομών, οι επενδύσεις στην εκπαίδευση και την επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού, η αύξηση της απασχόλησης, η ενίσχυση της εισαγωγής νέων τεχνολογιών, η εξάπλωση της επιχειρηματικότητας, ο εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης, η απελευθέρωση των αγορών, οι διαρθρωτικές αλλαγές με κοινωνική αποδοχή και συμμετοχή των εργαζομένων στο όφελος των μεταρρυθμίσεων, η ενίσχυση του εποπτικού ρόλου του κράτους και των θεσμών διαφάνειας και ανταγωνισμού καθώς και το συνολικό πλέγμα των πολιτικών μας για την καταπολέμηση της φτώχειας και την επίτευξη κοινωνικής συνοχής εγγυώνται ότι και μετά το 2008 η ανάπτυξη θα συνεχιστεί.

3.Ερώτηση: Η κυβέρνηση επικαλείται τους ταχείς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης ως απόδειξη της επιτυχούς οικονομικής πολιτικής που ακολουθεί. Όμως η ανάπτυξη αυτή δεν διαχέεται σε όλους τους τομείς της οικονομίας αλλά μόνο σε αυτούς που σχετίζονται με τα τεχνικά έργα υποδομής και προετοιμασίας των Ο.Α και τα έργα του Γ' ΚΠΣ. Τι σκοπεύετε να κάνετε για την υπόλοιπη οικονομία που χειμάζει;

Καταρχάς διαφωνώ με την εκτίμησή σας ότι η υπόλοιπη οικονομία χειμάζει. Σύμφωνα με τα στοιχεία του έτους 2001, τόσο ο δευτερογενής όσο και ο τριτογενής τομέας κατέγραψαν μία σημαντική αύξηση. Αλλά και οι έρευνες οικονομικής συγκυρίας καταγράφουν μία θετική εικόνα για το σύνολο της οικονομίας: ο σχετικός δείκτης εξακολουθεί να κινείται σε επίπεδα υψηλότερα από εκείνα της Ε.Ε.

Μάλιστα, φέτος, οι πόροι του Γ' ΚΠΣ άρχισαν να διοχετεύονται σε κλάδους της οικονομίας πέραν των κατασκευών. Το 10% αυτών των πόρων έχει ήδη εκταμιευτεί και έως το τέλος του έτους αναμένεται να φθάσει το 20%.

4. Ερώτηση: Ένα από τα επιχειρήματα για την εισαγωγή του ευρώ ήταν ότι διασφαλίζει την νομισματική σταθερότητα. Πέρασαν μόλις εννέα μήνες από την εισαγωγή του και ο πληθωρισμός αναζωπυρώνεται. Μήπως τελικά με τη δραχμή και την ανεξάρτητη Τράπεζα της Ελλάδος μπορούσαμε ευκολότερα να καταπολεμήσουμε τον πληθωρισμό;

Η ελληνική οικονομία επί χρόνια ήταν ο ασθενής της Ευρώπης, έπασχε από το φαινόμενο του στασιμοπληθωρισμού. Η οικονομική πολιτική της χώρας μόνο μετά το 1993 κατάφερε να επιτύχει μείωση του πληθωρισμού και αυτό γιατί υπήρχε ο στόχος της ΟΝΕ. Η είσοδος της χώρας στην ΟΝΕ και η συμμετοχή της στην Ευρωζώνη δεν εξασφαλίζει αυτόματα την επίτευξη χαμηλού πληθωρισμού. Αυτό που πρωταρχικά κερδίζουμε είναι η αξιοπιστία της οικονομικής μας πολιτικής. Η νομισματική πολιτική δεν αμφισβητείται, ενώ η δημοσιονομική πολιτική περιορίζεται από το Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης ώστε μεσοπρόθεσμα να επιτυγχάνεται και ο στόχος του χαμηλού πληθωρισμού.

Βραχυχρόνιες αποκλίσεις από το επιθυμητό επίπεδο πληθωρισμού είναι απολύτως αποδεκτές, εφόσον οφείλονται στην ύπαρξη διαφορετικών επιπέδων ανάπτυξης. Πέραν όμως από την επίτευξη διπλάσιου από τον μέσο κοινοτικό όρο ρυθμού ανάπτυξης, η αναζωπύρωση του πληθωρισμού οφείλεται και σε μια σειρά από συγκυριακούς λόγους όπως η εισαγωγή του ευρώ και οι στρογγυλοποιήσεις που το συνόδευσαν. Αυτό δεν σημαίνει ότι είμαστε ικανοποιημένοι από την σημερινή κατάσταση. Άλλωστε έχουμε τονίσει ότι τα अपαράδεκτα φαινόμενα αισχροκέρδειας και οι αδικαιολόγητες αυξήσεις πολλών προϊόντων έκαναν το πρόβλημα πιο έντονο.

Προχωρούμε λοιπόν με συνέπεια την άσκηση της οικονομικής πολιτικής αφού μόνο έτσι εξασφαλίζεται μεσοπρόθεσμα η σταθερότητα και η ανάπτυξη. Ταυτόχρονα όμως λαμβάνουμε και όλα τα απαραίτητα μέτρα για την σωστή εύρυθμη λειτουργία των αγορών σε συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού.

5. Ερώτηση: Η διατήρηση του πληθωρισμού σε υψηλά επίπεδα και μάλιστα σε επίπεδα διπλάσια του μέσου κοινοτικού όρου μειώνει το διαθέσιμο εισόδημα των εργαζομένων. Η κυβέρνηση υποστηρίζει ότι την ευθύνη για τις ανατιμήσεις φέρει ο επιχειρηματικός κόσμος που εγκαλείται για υπερβολικές αυξήσεις τιμών και υπηρεσιών που δημιουργούν πληθωριστικές πιέσεις. Ο επιχειρηματικός κόσμος υποστηρίζει ότι την κυριότερη ευθύνη φέρει το κράτος με την τιμολογιακή πολιτική των ΔΕΚΟ, τις υψηλές δημόσιες δαπάνες και την ανεπαρκή λειτουργία της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Ποια είναι η αλήθεια;

Η αύξηση του πληθωρισμού δικαιολογείται ως ένα βαθμό από την επίτευξη διπλάσιου από τον μέσο κοινοτικό όρο ρυθμού ανάπτυξης. Η αναζωπύρωση του πληθωρισμού, όμως, οφείλεται και σε μια σειρά από συγκυριακούς λόγους, όπως η εισαγωγή του ευρώ και οι στρογγυλοποιήσεις που το συνόδευσαν.

Στηρίζουμε την Επιτροπή Ανταγωνισμού, προτεραιότητά μας αποτελεί η σωστή και αποτελεσματική λειτουργία της, η εξασφάλιση συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού στις αγορές.

Άλλωστε, τα αποτελέσματα από την απελευθέρωση της αγοράς τηλεπικοινωνιών έχουν γίνει ήδη ορατά στους πολίτες, ενώ η απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας είναι πλέον γεγονός. Μόνο μέσω του ανταγωνισμού επιτυγχάνεται η πάταξη της αισχροκέρδειας και εξασφαλίζονται ανταγωνιστικά επίπεδα τιμών.

Η οικονομική μας πολιτική στοχεύει στη διεύρυνση της παραγωγικής ικανότητας της χώρας ώστε μεσοπρόθεσμα, η αύξηση της ζήτησης να οδηγεί μόνο σε αύξηση της απασχόλησης. Το ύψος του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων και οι εισροές από τα Διαρθρωτικά Ταμεία αποδεικνύουν το μέγεθος της προσπάθειάς μας αυτής. Η όποια πρόσκαιρη αύξηση της ζήτησης μπορεί να προκαλείται από τις δαπάνες αυτές, μεσοπρόθεσμα πλέον θα αντισταθμίζεται από την αύξηση της προσφοράς.

6. Ερώτηση: Το Υπ. Οικονομικών προωθεί εκ νέου τις συμφωνίες κυρίων για τη συγκράτηση των τιμών, ένα μέτρο που χρησιμοποιήθηκε κατά κόρον για την επίτευξη του στόχου της εισόδου στην ΟΝΕ. Ποια η χρησιμότητα και η αποτελεσματικότητά τους σε μία οικονομία που θέλουμε να χαρακτηρίζουμε ανταγωνιστική και ελεύθερη; Τι κάνει η Κυβέρνηση για να ανακόψει το κύμα της ακρίβειας;

Οι συμφωνίες κυρίων αποτέλεσαν όντως ένα χρήσιμο εργαλείο οικονομικής πολιτικής για την επίτευξη του στόχου της ονομαστικής σύγκλισης. Παρεμπιπτόντως, οι συμφωνίες αυτές δεν είναι διοικητικά μέτρα που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις από την κυβέρνηση και των οποίων η παραβίαση να επιφέρει κυρώσεις.

Οι συμφωνίες κυρίων ωστόσο δεν αποτελούν όπλο για την καταπολέμηση του πληθωρισμού μεσοπρόθεσμα. Για την επίτευξη μακροχρόνιων και σταθερών αποτελεσμάτων, οι στόχοι και τα μέσα της οικονομικής μας πολιτικής είναι άλλα. Όπως η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας μέσα από τη διατήρηση της μακροοικονομικής σταθερότητας, τη δημιουργία των κατάλληλων θεσμών και υποδομών, μέσα από την κατάλληλη διοίκηση, η ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα μεταξύ των νέων, κλπ.

7. Ερώτηση: Σύμφωνα με μελέτη της ICAP την περίοδο 1997-2001 ιδρύθηκε στην Αττική το 59,5% του συνόλου των ΑΕ και ΕΠΕ που ιδρύθηκαν στην επικράτεια την περίοδο αυτή και συγκέντρωσαν αυτές οι επιχειρήσεις το 62% των ιδρυτικών κεφαλαίων. Πως συμβάλλει η εξέλιξη αυτή στην ισόρροπη ανάπτυξη της χώρας; Υπάρχει περιφερειακή σύγκλιση ή απόκλιση;

Δεν συμφωνώ με την ερμηνεία που δίνετε στα στοιχεία αυτά. Στα πλαίσια της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων και της υλοποίησης των μεγάλων έργων υποδομής που συγχρηματοδοτούνται από το Γ' ΚΠΣ, έχει ιδρυθεί ένας αριθμός επιχειρήσεων ΑΕ και ΕΠΕ για την υλοποίησή τους που απορροφούν σημαντικά κονδύλια. Με αυτό το δεδομένο καθώς επίσης και το γεγονός ότι είτε το θέλουμε είτε όχι ο νομός αυτός συγκεντρώνει το 40% του πληθυσμού της χώρας, τα αποτελέσματα αυτά απλά αποτυπώνουν μία οικονομικοκοινωνική πραγματικότητα, που δεν μπορεί κανείς να αλλάξει από τη μία στιγμή στην άλλη.

Ο στόχος της ισόρροπης ανάπτυξης των περιφερειών αποτελεί ωστόσο κομβικό σημείο της οικονομικής μας πολιτικής, και βασικό εργαλείο για την υλοποίησή της είναι το Γ' ΚΠΣ. Φιλοδοξούμε με τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα να καταστήσουμε τις περιφέρειες της χώρας πόλους αυτοτροφοδοτούμενης ανάπτυξης. Και πιστεύω πως θα το πετύχουμε.

Η Ελλάδα έχει την καλύτερη περιφερειακή σύγκλιση. Τόσο το βιοτικό επίπεδο όσο και η ανεργία έχουν τις μικρότερες διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις περιφέρειες της Ελλάδας σε σχέση με τις αντίστοιχες διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις περιφέρειες οποιασδήποτε άλλης χώρας.

8. Ερώτηση: Οι Έλληνες για να αγοράσουν ορισμένα προϊόντα, πρέπει να δουλέψουν πολύ περισσότερες ώρες από τους υπόλοιπους Ευρωπαίους, Ποιο το σχόλιό σας;

Όλοι γνωρίζουμε ότι το βιοτικό επίπεδο των Ελλήνων υπολείπεται ακόμη αυτού του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Είναι όχι μόνο λογικό, αλλά και αναμενόμενο οι μισθοί να μην έχουν την ίδια αγοραστική δύναμη. Την απόσταση αυτή καλύπτει η πολιτική των πραγματικών μισθών που ακολουθούμε από το 1994 και μετά, η οποία έχει οδηγήσει σε σωρευτική αύξηση σημαντικά μεγαλύτερη της μέσης σωρευτικής αύξησης στην Ε.Ε.

II. Ανταγωνιστικότητα -ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών

9. Ερώτηση: Ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος σε πρόσφατη συνέντευξη του εξέφρασε την ανησυχία του για την πορεία της ελληνικής οικονομίας και τους κινδύνους που την απειλούν με επίκεντρο την επιδείνωση του ισοζυγίου συναλλαγών κατά το α' εξάμηνο του 2002 και την διατήρηση του πληθωρισμού σε υψηλά επίπεδα σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο κάτι που διαβρώνει την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων. Πως σκοπεύει το οικονομικό επιτελείο να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις αυτές;

Η πορεία του εμπορικού ισοζυγίου παρουσίασε μια επιδείνωση τον μήνα Ιούνιο. Όμως τα στοιχεία ενός μήνα δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι το εμπορικό ισοζύγιο επιδεινώνεται. Σ' ότι αφορά τις εξαγωγές είναι γεγονός ότι μια περαιτέρω αύξηση της ισοτιμίας του ευρώ μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τις εξαγωγές μας σ' ορισμένες χώρες της Κ. και Α. Ευρώπης.

Σε ό,τι δε αφορά τις επιπτώσεις του πληθωρισμού στην ανταγωνιστικότητα, η πολιτική μας για την ενίσχυση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, για τη διασφάλιση συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού στις αγορές, σε συνδυασμό με το πρόγραμμα απελευθέρωσης των αγορών που εφαρμόζουμε τα τελευταία χρόνια, θα διασφαλίσουν μεσοπρόθεσμα επίπεδα πληθωρισμού παρόμοια με αυτά των υπόλοιπων χωρών της Ε.Ε.

Το ζήτημα της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας πρέπει να μπει πιο ενεργά στο προσκήνιο των συζητήσεων ανάμεσα στους κοινωνικούς φορείς και την Κυβέρνηση.

10. Ερώτηση: Στην αρχή της τουριστικής σεζόν είχαν γίνει μια σειρά από εξαγγελίες από τους αρμόδιους φορείς (ΕΟΤ, Υπ. Ανάπτυξης κ.τ.λ.) για το ύψος των πόρων που θα διατίθεντο στο εξωτερικό για την διαφημιστική προβολή της χώρας μας ως τουριστικού προορισμού. Η διαφήμιση αυτή δεν απέδωσε τα αναμενόμενα. Θα αλλάξει κάτι στο μέλλον;

Το Πρόγραμμα Προβολής και Διαφήμισης του τουριστικού προϊόντος για το 2003 περιλαμβάνει και καλύπτει όλους τους στόχους της τουριστικής πολιτικής μας, όπως και τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 και τους Παραολυμπιακούς Αγώνες. Αυτοί οι στόχοι θα καλυφθούν με μια κεντρική διαφημιστική καμπάνια για το σύνολο των χωρών, για τις οποίες θέλουμε η Ελλάδα να αναδειχθεί ως χώρα τουριστικού προορισμού και θα συμπληρωθεί με 10 επιπλέον εξειδικευμένες μικρότερες καμπάνιες, όπως προβολή ειδικών μορφών τουρισμού.

Η καμπάνια του 2003 θα χρησιμοποιήσει όλα τα μέσα, εφημερίδες, περιοδικά, τηλεόραση, ραδιόφωνο, Internet, εξωτερική διαφήμιση κλπ. Απευθυνόμαστε σε νέες αγορές, πέραν αυτών που καλύφθηκαν φέτος, όπως στην Κίνα, στις Ισπανόφωνες χώρες, στις Αραβικές χώρες και την Κύπρο.

Η έγκυρη υλοποίηση της διαφημιστικής καμπάνιας είναι για μας μια στρατηγικής σημασίας επιλογή. Εξασφάλισαμε τους πόρους για να γίνει εφικτό. Με βάση τον προϋπολογισμό εξόδων το ποσό που θα διατεθεί ανέρχεται σε 13 δισεκατομμύρια δραχμές, δηλαδή € 38 εκατομμύρια. Είναι μία σημαντική αύξηση έναντι της προηγούμενης καμπάνιας προβολής που ήταν 10,5 δισεκατομμύρια δραχμές. Φιλοδοξούμε σε συνδυασμό με αντίστοιχα προγράμματα προβολής που υπάρχουν στο Υπουργείο Πολιτισμού για το 2004, και σε συνδυασμό με προγράμματα προβολής που υπάρχουν στις Περιφέρειες και στις Νομαρχίες της χώρας και χρηματοδοτούνται από τα δικά τους ΠΕΠ, να αυξηθεί το κονδύλι προβολής και διαφήμισης του τουριστικού προϊόντος του 2003.

11. **Ερώτηση:** Οι προβλέψεις του ΕΟΤ και του Υπ. Ανάπτυξης στην αρχή της τουριστικής σεζόν μιλούσαν για μια οριακή πτώση στην τουριστική κίνηση. Σύμφωνα με δημοσιεύματα του τύπου η πτώση της τουριστικής κίνησης είναι πολύ μεγαλύτερη από τις προβλέψεις. Πιστεύετε ότι η πτώση αυτή δεν θα έχει άμεσες συνέπειες στο ρυθμό ανάπτυξης; Ποια πολιτική σκοπεύετε να ακολουθήσετε για να στηρίξετε τον Ελληνικό Τουρισμό;

Το χτύπημα της 11ης Σεπτεμβρίου του 2001 οδήγησε σε σημαντική πτώση των κρατήσεων τουρισμού, που έφθασε ακόμη και το 30%, 35% και 40% σε όλες τις χώρες. Η παγκόσμια οικονομική κρίση στην Αμερική σε συνδυασμό με τη χρηματιστηριακή κρίση, αλλά και ειδικότερα την ύφεση στη γερμανική οικονομία, επηρέασε το κύμα των τουριστών σε όλο τον κόσμο, στη Ευρώπη και φυσικά και στην Ελλάδα.

Αυτό είχε ως συνέπεια την μείωση του εξερχόμενου τουρισμού από την Αμερική πάνω από 50%, της Αγγλίας και της Γερμανίας, γύρω στο 10%. Απέναντι σε αυτές τις διεθνείς εξελίξεις, η Ελλάδα κατορθώνει από τα στοιχεία που είναι διαθέσιμα μέχρι στιγμής, να έχει τις μικρότερες επιπτώσεις από τη γενικότερη κρίση στον τουριστικό τομέα. Τα πρώτα στοιχεία Ιανουαρίου-Ιουνίου σε μια σειρά από αεροδρόμια της χώρας, δείχνουν μια μικρή μείωση σε σχέση με σχετικές περσινές αφίξεις, οι οποίες σημειωτέον ήταν αφίξεις ρεκόρ. Πέρασαμε τα 13.000.000 περίπου επισκέπτες.

Επίσης θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η μετατόπιση από παραδοσιακούς τουριστικούς προορισμούς σε άλλες περιοχές. Είναι γνωστό ότι η παραδοσιακή ζήτηση στην Ελλάδα είναι 7μηνη. Διαρκεί από τον Απρίλιο μέχρι τον Οκτώβριο. Σε αυτή την περίοδο καλύπτεται περίπου το 92% των διανυκτερεύσεων. Το 4μηνο Ιουνίου-Σεπτεμβρίου αποτελεί το 67% του συνόλου. Οι μετρήσεις και τα στοιχεία μέχρι τέλη Ιουνίου, στα περισσότερα αεροδρόμια της χώρας καταγράφουν μέχρι στιγμής μια μείωση γύρω στα 100 με 150 χιλιάδες άτομα σε σχέση με πέρσι.

Άρα, είναι πολύ νωρίς να προεξοφληθεί η εξέλιξη του τουριστικού ρεύματος αυτή τη χρονιά και είναι υπερβολικό να αναφέρονται μειώσεις του 10 ή του 20%. Είναι ανακριβές, δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και δεν πρόκειται να ισχύσει ούτε και όταν ολοκληρωθεί η φετινή τουριστική χρονιά. Το Υπουργείο παρακολουθεί από κοντά τις παγκόσμιες εξελίξεις, τις επιρροές τους στην τουριστική κίνηση.

Είναι ακόμα νωρίς να γίνει εκτίμηση της συμβολής της τουριστικής δραστηριότητας τη φετινή χρονιά, είτε όσον αφορά στην απασχόληση, είτε όσον αφορά στο ΑΕΠ, εάν δεν εξελιχθεί η χρονιά. Επομένως θα πρέπει να περιοριστούμε σε εκτιμήσεις και προβλέψεις. Η συμβολή του τουρισμού φέτος, στην αύξηση του ΑΕΠ, θα είναι οριακά μειωμένη σε σχέση με πέρσι, μια και με τα μέχρι τώρα δεδομένα έχουμε στασιμότητα στην κίνηση, ίσως μικρές μειώσεις.

Η Ελλάδα στοχεύει σε μια δυναμική, βιώσιμη, τουριστική ανάπτυξη. Η πολιτική μας στον τομέα του τουρισμού κατά το διάστημα 2002 – 2006, χαρακτηρίζεται από την **πολυμορφία**, την **ποιότητα** και τη **βιωσιμότητα** του τουριστικού προϊόντος και έχει στόχο τη:

- Ποιοτική-Αισθητική αναβάθμιση γενικών και τουριστικών υποδομών.
- Αύξηση της ζήτησης του τουριστικού προϊόντος σε όλες τις περιφέρειες.
- Ανάπτυξη νέων τουριστικών προϊόντων υψηλών προδιαγραφών.
- Εκπαίδευση και κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού στα νέα επαγγέλματα.
- Εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στις τουριστικές επιχειρήσεις.

Όσον αφορά το Γ΄ ΚΠΣ, οι δράσεις και οι πόροι του Τουρισμού ενσωματώθηκαν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ» (ΕΠΑΝ). Κατά το διάστημα 2000 - 2006 , στο πλαίσιο του Γ΄ ΚΠΣ , διατίθενται για τον τουρισμό συνολικοί πόροι 2 δις ευρώ, εκ των οποίων το ήμισυ θα είναι ιδιωτική συμμετοχή.

12. Ερώτηση: Σύμφωνα με την Έκθεση της IMD η ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής οικονομίας από την 30η θέση το 2001 υποχώρησε στην 36η θέση το 2002. Που αποδίδετε την εξέλιξη αυτή;

Η έκθεση του IMD προσπαθεί να κατατάξει τα διάφορα εθνικά οικονομικά συστήματα αναφορικά με το πόσο επιτυχής είναι μια χώρα στην εξασφάλιση ενός περιβάλλοντος που επιτρέπει τον ανταγωνισμό των επιχειρήσεων. Το περιβάλλον αυτό εξασφαλίζεται με την ισόρροπη βελτίωση των 4 ανταγωνιστικών αξόνων που η έκθεση προσδιορίζει: επιθετικότητα – ελκυστικότητα, φυσικοί πόροι – παραγωγικές διεργασίες, εγγύτητα – παγκοσμιότητα, ατομικός κίνδυνος – κοινωνική συνοχή. Βάσει 286 κριτηρίων, κυρίως στατιστικών, καταγράφονται οι επιδόσεις μιας χώρας στους βασικούς προσδιοριστικούς παράγοντες για την ανταγωνιστικότητα που, για την έκθεση αυτή, είναι:

1. οι οικονομικές επιδόσεις,
2. η αποδοτικότητα του ευρύτερου δημόσιου καθώς και του επιχειρηματικού τομέα,
3. το επίπεδο των υποδομών.

Με βάση τη φετινή έκθεση του IMD προκύπτει πως το σταθερό μακροοικονομικό περιβάλλον εξακολουθεί να στηρίζει την ανταγωνιστική θέση της Ελλάδας. Ωστόσο, η αποδοτικότητα του ευρύτερου δημόσιου αλλά και του επιχειρηματικού τομέα, καθώς και οι ρυθμοί υιοθέτησης νέων τεχνολογιών στη παραγωγική διαδικασία είναι οι παράγοντες που ευθύνονται για την υποχώρηση της χώρας στην κατάταξη αυτή.

Οι διαρθρωτικές αλλαγές σε συνδυασμό με τη φορολογική μεταρρύθμιση και τις πολλές από τις δράσεις του Γ' ΚΠΣ στοχεύουν ακριβώς στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που η έκθεση εντοπίζει.

III. Δημοσιονομικά

13. Ερώτηση: Με δεδομένη την υποχρέωση έναντι του Συμφώνου για την Ανάπτυξη και τη Σταθερότητα για πλεονασματικούς προϋπολογισμούς, θεωρείται ότι είναι εφικτή η επίτευξη πλεονάσματος όταν ο ρυθμός μεταβολής των δαπανών υπερβαίνει τους τον ρυθμό μεταβολής των εσόδων; Πως θα επιτευχθεί η μείωση του δημοσίου χρέους στα επιθυμητά επίπεδα; Υπάρχει ενδεχόμενο χαλάρωσης της δημοσιονομικής πολιτικής;

Η εμφάνιση πλεονασματικών ισοζυγίων στην προσεχή διετία αποτελεί δέσμευση της Ελλάδας στο πλαίσιο του Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Το θετικό αυτό αποτέλεσμα θα προέλθει από τη σημαντική συγκράτηση των καταναλωτικών δαπανών του προϋπολογισμού και την μείωση των δαπανών για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους. Δαπάνες που προορίζονται για την οικοδόμηση του «Κοινωνικού Κράτους» και την χρηματοδότηση υποδομών θα συνεχίσουν να αυξάνονται.

Στην προσπάθεια αποκλιμάκωσης του χρέους, σημαντικό ρόλο θα παίξουν, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, τα έσοδα του προγράμματος μετοχοποιήσεων και ιδιωτικοποιήσεων δημόσιων οργανισμών (με βάση και το νέο θεσμικό πλαίσιο που επιτρέπει περισσότερη ευελιξία). Και εδώ θα πρέπει επίσης να επισημανθεί η σημαντική προσφορά της ΔΕΚΑ στην υλοποίηση του ανωτέρω προγράμματος και την περαιτέρω μείωση του δημόσιου χρέους.

Είναι ξεκάθαρο, ότι η δημοσιονομική πολιτική δεν μπορεί και δεν πρέπει να χαλαρώσει. Η εμπειρία πολλών ετών, διδάσκει ότι μια ενδεχόμενη χαλάρωση της δημοσιονομικής πολιτικής τροφοδοτεί τον πληθωρισμό, και οδηγεί σε στασιμότητα την οικονομία. Για δεκαπέντε χρόνια μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '90 η Ελλάδα είχε ρυθμό ανάπτυξης μικρότερο από 1%, και ένα συνεχώς διευρυνόμενο δημοσιονομικό έλλειμμα. Ο πληθωρισμός που κατά μέσον όρο ήταν 17,5%. Από τα μέσα της δεκαετίας του '90 και μετά, η σταθερή πολιτική που ακολουθήθηκε από την κυβέρνηση στηρίχθηκε στην

εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών και στην πραγματοποίηση διαρθρωτικών αλλαγών, στοχεύοντας έτσι στον εκσυγχρονισμό των δομών της ελληνικής οικονομίας, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και στη δημιουργία πλεονάσματος. Η περιοριστική πολιτική συμβάδιζε με συνεχώς επιταχυνόμενο ρυθμό ανάπτυξης και συνεχώς μειούμενο πληθωρισμό.

Η συνέχιση αυτής της αυστηρής δημοσιονομικής πολιτικής θα έχει ευνοϊκές επιπτώσεις όχι μόνον στον πληθωρισμό αλλά και στο ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας. Τα πρόσκαιρα οφέλη από την χαλάρωση της δημοσιονομικής πολιτικής και την εφήμερη παροχολογία, θα εξανεμιστούν πολύ γρήγορα αν χειροτερεύσει ο πληθωρισμός ως αποτέλεσμα χαλαρής δημοσιονομικής πολιτικής, και υποχωρήσει ο ρυθμός ανάπτυξης. Αυτό το κόστος είναι πολύ υψηλό για να το αναλάβουμε και έχω την αίσθηση ότι η κοινή γνώμη το αντιλαμβάνεται γιατί έχει την εμπειρία που προανέφερα.

Ορισμένοι από τους επικριτές της κυβέρνησης ισχυρίζονται ότι ενδεχομένως θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν επιπλέον δαπάνες, κρίνοντας ότι τα μέτρα κοινωνικής πολιτικής του προϋπολογισμού δεν επαρκούν. Οι προτάσεις π.χ. για μεγαλύτερη αύξηση των δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού θα έχουν ως αποτέλεσμα είτε την υπερφορολόγηση των εισοδημάτων είτε την αύξηση του δανεισμού προκειμένου να βρεθούν τα απαραίτητα κονδύλια για τη χρηματοδότηση τους.

Από την άλλη πλευρά, η αντίθετη άποψη της δραστηκής μείωσης των δημοσίων δαπανών θα έθετε σε κίνδυνο την χρηματοδότηση βασικών και απαραίτητων λειτουργιών του κράτους με ανάλογες αρνητικές συνέπειες στην ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την κοινωνική ειρήνη.

Άρα καταλήγουμε στο συμπέρασμα, ότι οφείλουμε να ισορροπήσουμε ανάμεσα στη χρηματοδότηση εκείνων των δαπανών που είναι αναγκαίες για να παίξει το Κράτος τον αναπτυξιακό και ρυθμιστικό του ρόλο και στην άντληση από την κοινωνία εκείνων των πόρων που είναι απολύτως αναγκαίοι για τη στήριξη του ρόλου αυτού, αφήνοντας στις ζωντανές δυνάμεις τη δυνατότητα για ανάπτυξη και δημιουργικότητα.

IV. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

14α. Ερώτηση: Υποσχθήκατε τη δημιουργία 300 χιλ. νέων θέσεων εργασίας και τη μείωση της ανεργίας. Στη διετία 2000-2002 πόσες θέσεις εργασίας δημιουργήσατε;

(Βλέπε σημείωμα για τα «Επιτεύγματα στην Απασχόληση 1993-1999»)

14β. Ερώτηση: Είναι εφικτοί για την Ελλάδα οι στόχοι της Λισσαβόνας για την απασχόληση;

Όπως γνωρίζετε, το ποσοστό απασχόλησης στους άνδρες είναι πολύ κοντά στο κοινοτικό μέσο όρο. Το ίδιο ισχύει και για τους εργαζομένους 55-64 ετών.

Εκεί που η χώρα μας υστερεί σημαντικά σε σχέση με τους στόχους της Λισσαβόνας είναι στην απασχόληση των γυναικών. Το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών είναι χαμηλό και σε συνδυασμό με το περιορισμένο ειδικό βάρος του θεσμού της μερικής απασχόλησης στην Ελλάδα, ο στόχος της Λισσαβόνας για τις γυναίκες είναι ιδιαίτερα φιλόδοξος.

Παρόλα αυτά, μια σειρά μέτρων όπως η δημιουργία βρεφονηπιακών σταθμών, η παροχή βοήθειας στο σπίτι, έχουν σαν στόχο να επιτρέψουν την αποδέσμευση των γυναικών από τις οικογενειακές τους υποχρεώσεις και επομένως την ένταξή τους στο εργατικό δυναμικό.

(Βλέπε σημείωμα για τα «Επιτεύγματα στην Απασχόληση 1993-1999»)

15. Ερώτηση: Η ΓΣΕΕ αμφισβητεί ότι έχει βελτιωθεί η ανεργία και αποδίδει την πρόσφατη μείωση της στη μείωση της ζήτησης εργασίας. Μήπως τελικά η ανάπτυξη για την οποία τόσο περηφανεύεστε είναι ανάπτυξη που δεν οδηγεί στην αύξηση της απασχόλησης;

(Βλέπε σημείωμα για τα «Επιτεύγματα στην Απασχόληση 1993-1999»)

16. Ερώτηση: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε πρόσφατη μελέτη της εμφανίζει την Ελλάδα να είναι η χώρα με το υψηλότερο ποσοστό του πληθυσμού της στα όρια της φτώχειας ακόμα και μετά τις κοινωνικές παροχές, ενώ είναι η δεύτερη χειρότερη χώρα σ' ότι αφορά την κατανομή του εισοδήματος. Μετά από 9 χρόνια διακυβέρνησης πιστεύετε ότι η πολιτική του ΠΑΣΟΚ συνέβαλε έστω και οριακά στη βελτίωση της κατανομής του εισοδήματος και στην εξάλειψη της φτώχειας;

Με βάση το Δείκτη Ανθρώπινης ανάπτυξης του ΟΗΕ, που αποτυπώνει τις επιδόσεις στη διάρκεια ζωής, την υγεία των πολιτών, την εκπαίδευση και το επίπεδο διαβίωσής τους, η Ελλάδα κατέχει την τιμητική 24^η θέση ανάμεσα στις 173 χώρες του πλανήτη.

Παρά όμως την οικονομική ευρωστία της χώρας μας και τη συνεχή βελτίωσή της, ακούγονται συχνά φωνές παραπληροφόρησης ότι στην Ελλάδα το 20% του πληθυσμού και παραπάνω βρίσκεται κάτω από το όριο της φτώχειας. Παραπλανούν οι φωνές αυτές. Παρερμηνεύουν τα στοιχεία για την κατανομή του εισοδήματος, από έρευνα που κάνει η Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μάλιστα, τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας βρίσκονται στο στάδιο της αναθεώρησης διότι έχουν σημαντικές ατέλειες. Αναφέρω, για παράδειγμα, ότι το τεκμαρτό εισόδημα της ιδιοκατοίκησης δεν συμπεριλαμβάνεται στο δείκτη της κατανομής του εισοδήματος, γεγονός που χειροτερεύει την εικόνα της Ελλάδας, αφού οι περισσότεροι Έλληνες με χαμηλά εισοδήματα στις φορολογικές τους δηλώσεις, όπως οι αγρότες, έχουν δικό τους σπίτι. Επιπλέον ως όριο του «κινδύνου φτώχειας» ορίζεται το 60% της διαμέσου του εισοδήματος του δείγματος, αντί του συνήθους 50% που χρησιμοποιεί ο ΟΟΣΑ, ο ΟΗΕ και η πλειοψηφία των χωρών.

Επίσης, σύμφωνα πάντα με την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία, η Ελλάδα δαπανά για πολιτική Κοινωνικής Προστασίας περισσότερο από 25% του ΑΕΠ ετησίως, κατέχοντας την πρώτη θέση μεταξύ των χωρών του ευρωπαϊκού Νότου και κλείνοντας συνεχώς την ψαλίδα με τις χώρες του Βορρά. Ειδικότερα, όσον αφορά την φτώχεια, έχουν εφαρμοστεί από φέτος νέα μέτρα ενίσχυσης στα φτωχά νοικοκυριά των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, στους μακροχρόνια άνεργους ηλικίας 45-65 ετών, στα φτωχά νοικοκυριά και τις μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα παιδιά και στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.

(Βλέπε σημείωμα για τα «Επιτεύγματα κοινωνικής πολιτικής 1993-1999»)

17. Ερώτηση: Η Κυβέρνησή σας υποστηρίζει ότι η αύξηση της παραγωγικότητας περνάει στους εργαζόμενους στο σύνολό της. Για το επόμενο έτος η πρόταση της Κυβέρνησης για την αύξηση των μισθών αγγίζει το 2,5% όταν οι ρυθμοί ανάπτυξης του επόμενου έτους θα φτάσουν το 4% και ο πληθωρισμός το 3%. Αυτό σημαίνει ότι στο μέλλον η εισοδηματική πολιτική θα είναι πιο συγκρατημένη;

Οι πραγματικοί μισθοί επί ΠΑΣΟΚ, από το 1994 μέχρι και το 2001, αυξάνονται σε ετήσια βάση κατά μέσο όρο κατά 2,6% (συνολικά γύρω στο 20%), ενώ κατά την ίδια περίοδο η παραγωγικότητα της εργασίας αυξήθηκε κατά μέσο όρο κατά 2,4%. Συνεπώς, όλη η αύξηση της παραγωγικότητας πήγε στους εργαζόμενους.

Στην προηγούμενη χρονική περίοδο 1990-1993 της ΝΔ, οι πραγματικοί μισθοί μειώνονταν σε ετήσια βάση κατά 3,1%, ενώ η παραγωγικότητα αυξήθηκε κατά 0,3%. (Στην ΕΕ τα αντίστοιχα ποσοστά την ίδια περίοδο ήταν 1,5% και 1,7%).

Η εισοδηματική πολιτική μελλοντικά στοχεύει στη διασφάλιση του πραγματικού εισοδήματος των εργαζομένων. Οι πραγματικοί μισθοί στην Ελλάδα βρίσκονται ήδη στο 80% του ευρωπαϊκού μέσου όρου και προχωρούν προς τη σύγκλιση. **Η σύγκλιση, όμως αυτή δεν νομοθετείται με την απότομη παροχή αυξήσεων. Η σύγκλιση οικοδομείται σταδιακά μόνο με την αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας.** Αντικατοπτρίζει την ικανότητα της οικονομίας και των επιχειρήσεων να παράγουν περισσότερα αγαθά και υπηρεσίες. Κι αυτό γίνεται σταδιακά, ως αποτέλεσμα της συλλογικής προσπάθειας για ένα καλύτερο αύριο. **Η σύγκλιση στους μισθούς έρχεται με τη σύγκλιση ολόκληρης της πραγματικής οικονομίας.**

Υ. Διαρθρωτικές μεταβολές

18. Ερώτηση: Το ελληνικό Δημόσιο, κατηγορείται ότι αποφεύγει συστηματικά να απεμπλακεί από τη διοίκηση δημοσίων επιχειρήσεων, αρνούμενο έτσι να προωθήσει τις πολυπόθητες διαρθρωτικές αλλαγές και τις πολυθρύλητες ιδιωτικοποιήσεις και περιορίζεται στην διάθεση πακέτων μετοχών δημοσίων επιχειρήσεων (ΟΠΑΠ, ΟΤΕ, ΔΕΗ) που επιβαρύνουν περισσότερο το εγχώριο χρηματιστηριακό κλίμα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της δυστοκίας της Κυβέρνησης αποτελεί η πώληση της συμμετοχής της Εμπορικής Τράπεζας στην Τράπεζα Αττικής στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και η αδυναμία πώλησης μειοψηφικού πακέτου της Γενικής. Ποιες είναι οι θέσεις σας;

Η Κυβέρνηση παραμένει αταλάντευτη στην υλοποίηση του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων, όπως αυτό έχει εξαγγελθεί στα πλαίσια του αναθεωρημένου προγράμματος σταθερότητας και ανάπτυξης.

Ειδικότερα το τελευταίο διάστημα έχει ακολουθηθεί «επιθετική» πολιτική στον τομέα των αποκρατικοποιήσεων, με τον ΟΤΕ, τον ΟΠΑΠ, τη ΔΕΗ, την ίδια την ΕΧΑΕ, αν και η συγκυρία στις κεφαλαιαγορές διεθνώς, δεν ευνοεί τέτοιες κινήσεις.

Οι αποκρατικοποιήσεις αποτελούν μια πολύ σημαντική διαρθρωτική αλλαγή. Αυξάνουν την αποτελεσματικότητα των αποκρατικοποιημένων επιχειρήσεων μέσω της αύξησης της διαφάνειας και του εκσυγχρονισμού τους ενώ παράλληλα συμβάλλουν στη μείωση του δημόσιου χρέους. Για αυτό και επιταχύνονται. Μάλιστα, πρέπει να σημειωθεί ότι ο νέος νόμος για τις αποκρατικοποιήσεις προωθεί ακόμη περισσότερο τις αποκρατικοποιήσεις.

Η σημερινή συγκυρία στην κεφαλαιαγορά δεν ευνοεί ιδιαίτερα τις αποκρατικοποιήσεις μέσω του Χρηματιστηρίου. Σίγουρα θα είχαν γίνει πιο πολλά βήματα αν οι συνθήκες ήταν καλύτερες. Σε καμία περίπτωση όμως δεν πρέπει να σταματήσει η διάθεση νέων πακέτων μετοχών δημοσίων

επιχειρήσεων ώστε να μην αυξηθεί η προσφορά των μετοχών, όπως υποστηρίζουν κάποιοι. Μια τέτοια άποψη είναι κοντόφθαλμη. Αυτό που έχει σημασία είναι τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της υπό μετοχοποίηση εταιρείας. Αν είναι «καλή» θα δημιουργήσει τη δική της ρευστότητα και θα αποφέρει κέρδη στους επενδυτές. Μόνο αν οι επενδυτές έχουν «καλές» μετοχές στα χέρια τους θα μπορέσουν να επανακτήσουν την εμπιστοσύνη τους στο ελληνικό χρηματιστήριο.

Όσον αφορά το θέμα της διάθεσης και της διοίκησης (management) των αποκρατικοποιημένων εταιρειών σε ιδιώτες, η κυβέρνηση βαδίζει με γνώμονα το συμφέρον της εθνικής οικονομίας, αλλά και τη διασφάλιση της συναίνεσης της κοινωνίας. Υπάρχουν αποκρατικοποιήσεις στις οποίες παραχωρείται και η διοίκηση (management) (π.χ. ΕΤΒΑ, Ναυπηγεία Σκαρμαγκά κτλ). Άλλες στις οποίες το Δημόσιο κρατά την καταστατική μειοψηφία -blocking minority- (π.χ. ΕΛΠΕ, ΟΤΕ) και άλλες που ιδιωτικοποιούνται πλήρως αλλά κρατείται η «χρυσή μετοχή» (π.χ. ΕΧΑΕ).

Οι συνθήκες όμως που κυριαρχούν το τελευταίο διάστημα στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές είναι ιδιαίτερα αρνητικό, πράγμα το οποίο έχει περιορίσει σε πολύ σημαντικό βαθμό τα περιθώρια επιχειρηματικών κινήσεων στον τραπεζικό τομέα, γεγονός που έχει ως συνέπεια τη μείωση των εξαγορών σε διεθνές επίπεδο. Κάτι τέτοιο δεν θα μπορούσε να μην έχει επιπτώσεις και στον διαγωνισμό για την διάθεση του μειοψηφικού πακέτου της Γενικής Τράπεζας, που παρά το ενδιαφέρον που εκδηλώθηκε ο διαγωνισμός κηρύχτηκε άγονος.

Όσον αφορά το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, βρίσκονται σε εξέλιξη οι διαδικασίες για την μετατροπή του σε Ανώνυμη Εταιρεία και για τον περαιτέρω εκσυγχρονισμό του, ενώ έχει δρομολογηθεί η διαδικασία για την περαιτέρω μείωση της κρατικής συμμετοχής στην ΑΤΕ.

19. Ερώτηση: Πιστεύετε ότι οι πρόσφατες εξαγγελίες για τη φορολογική μεταρρύθμιση, που δεν μείωσαν τους φορολογικούς συντελεστές στα κέρδη, ανταποκρίνονται στα νέα δεδομένα, που προκύπτουν από τη συμμετοχή της χώρας στην Ευρωζώνη και στην ανάγκη ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και στην προσέλκυση επενδύσεων από το εξωτερικό;

Σε μια εποχή που οι οικονομικές συνθήκες έχουν αλλάξει δραματικά προς το χειρότερο και όταν άλλες ευρωπαϊκές χώρες βρίσκονται μπροστά στο δίλημμα αύξησης της φορολογικής επιβάρυνσης, προχωρήσαμε σε μια σημαντική αναμόρφωση του φορολογικού μας συστήματος μετά από συστηματική μελέτη και διάλογο με τους κοινωνικούς φορείς **χωρίς να διασαλευτεί η δημοσιονομική σταθερότητα.**

Το σύνολο των μέτρων της 3^{ης} φάσης της φορολογικής μεταρρύθμισης μειώνει τη φορολογική επιβάρυνση κατά 1,4 δισ. ευρώ (477 δισ. δρχ). Μαζί με τις πρόσφατες φορολογικές ελαφρύνσεις σε μισθωτούς, συνταξιούχους, επιχειρήσεις, καταργήσεις χαρτοσήμων, το συνολικό όφελος από τη φορολογική αναμόρφωση ξεπερνά το 1,5 τρισ. δραχμές σε ετήσια βάση.

Στα πλαίσια της φορολογικής μεταρρύθμισης ελήφθησαν σημαντικά μέτρα για τον **εκσυγχρονισμό και την απλοποίηση** του φορολογικού συστήματος, προς όφελος των επιχειρήσεων, κάτι που θα έχει άμεση συνέπεια στην μείωση του κόστους λειτουργίας των επιχειρήσεων, και στην ενίσχυση της **ανταγωνιστικότητας τους.** Η άρση των **αντικινήτρων** άσκησης οικονομικής δραστηριότητας και η δικαιότερη **κατανομή** των φορολογικών βαρών αποτελούν ταυτόχρονους στόχους της φορολογικής αναμόρφωσης. Βασικός στόχος είναι η δημιουργία ενός νέου φορολογικού συστήματος που θα χαρακτηρίζεται από απλότητα, σταθερότητα, διάρκεια, αποτελεσματικότητα και κοινωνική δικαιοσύνη, και **που θα ευνοεί και επιβραβεύει την υγιή επιχειρηματική δραστηριότητα.**

Η μείωση των φορολογικών συντελεστών είναι ένας από τους παράγοντες που συμβάλλει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας μιας οικονομίας. Η μείωση των φορολογικών συντελεστών από μόνη της δεν αποτελεί τρόπο για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και την ανάδειξη μιας οικονομίας ως τόπο προορισμού ξένων επενδύσεων.

Κυρίαρχο στοιχείο – προϋπόθεση για επενδύσεις στην Ελλάδα-- είναι **ένα δυναμικό και ταυτόχρονα σταθερό μακροοικονομικό περιβάλλον** με χαμηλά επιτόκια και πληθωρισμό και με υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, παράγοντες που ευνοούν τις επενδύσεις και τη ζήτηση για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που θα προσφερθούν. **Η Ελληνική οικονομία έχει εδώ να επιδείξει μία αξιοζήλευτη εικόνα:** τον υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση -- τριπλάσιο από το μέσο ρυθμό ανάπτυξης των χωρών της Ευρωζώνης, έναν πληθωρισμό **σχετικά** κοντά στον κοινοτικό μέσο όρο, παρά την έξαρση των τελευταίων μηνών.

Η ελκυστικότητα της Ελλάδας ως τόπου προορισμού ξένων επενδύσεων, αναδεικνύεται και από τις πολύ σημαντικές ευκαιρίες που διανοίγονται καθώς τμήματα της αγοράς που λειτουργούσαν υπό καθεστώς κρατικού μονοπωλίου ή υπό καθεστώς εκτεταμένου κρατικού ελέγχου, απελευθερώνονται και μεταβαίνουν σταδιακά σε καθεστώς κατά το μάλλον ή ήσσον ανταγωνιστικό.

Οι απελευθερώσεις των αγορών, οι αποκρατικοποιήσεις και η ενίσχυση των επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας έχει αρχίσει να αποδίδει καρπούς στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων. Ιδιαίτερα στον τομέα της ενέργειας μια σειρά από πρωτοβουλίες τείνουν να μετατρέψουν την Ελλάδα σε ενεργειακό κόμβο ο οποίος, πέρα από τα στρατηγικά οφέλη για τη χώρα, δημιουργεί τεράστιες δυνατότητες για ξένες επενδύσεις. Παράλληλα, η Κυβέρνηση προχωράει και σε άλλες πρωτοβουλίες όπως στην σύνταξη νέου επενδυτικού νόμου, στην απλοποίηση των διαδικασιών ίδρυσης νέων επιχειρήσεων, στην δημιουργία νέων χρηματοδοτικών μηχανισμών που θα απογειώσουν τις επενδύσεις στα επόμενα χρόνια.

20. **Ερώτηση:** Ο οίκος Standard και Poor's δημοσίευσε μια μελέτη σύμφωνα με την οποία το δημόσιο χρέος της Ελλάδας μετά από 20 χρόνια θα επιβαρυνθεί ιδιαίτερα από τις υποχρεώσεις του ασφαλιστικού συστήματος. Μήπως αυτό σημαίνει ότι σύντομα θα χρειαστεί νέα παρέμβαση για το ασφαλιστικό;

Η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος δεν είναι μόνον ένα ζήτημα που αφορά την ευστάθεια και τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Αφορά, επίσης, το τι θα κληρονομήσουμε στις επόμενες γενιές, το πώς θα ζουν οι Έλληνες για τις επόμενες δεκαετίες. Αυτή είναι μια βαριά ευθύνη, μια ιστορική ευθύνη.

Η πολιτική μας σ' αυτό το θέμα είναι ξεκάθαρη. Προχωρήσαμε σε μια ρύθμιση ευρύτερα αποδεκτή. Υποστηρίξαμε μια δίκαιη λύση η οποία αντιμετωπίζει το πρόβλημα σε βάθος χρόνου. Η χρηματοδότηση του ασφαλιστικού συστήματος αποτελεί την αναγκαία προϋπόθεση, έτσι ώστε η μεταρρύθμιση να είναι βιώσιμη, να είναι αξιόπιστη και να δίνει μια βεβαιότητα στον ασφαλισμένο ότι όλα αυτά τα οποία σήμερα προβλέπει το ασφαλιστικό σύστημα θα υλοποιηθούν χωρίς την παραμικρή αβεβαιότητα. **Αυτή τη χρηματοδότηση την εξασφαλίζουμε τουλάχιστον έως το 2030.**

21. Ερώτηση: Σύμφωνα με έκθεση του οργανισμού Transparency International, η Ελλάδα αναδεικνύεται για άλλη μια χρονιά πρωταθλήτρια στη διαφθορά με μεγάλη διαφορά από τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες. Προτίθεται η Κυβέρνηση να λάβει μέτρα για την πάταξη της διαφθοράς;

(Βλέπε σημείωμα για την έκθεση του οργανισμού Transparency International).

VI. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

22. Ερώτηση: Υποστηρίζεται από ορισμένους ότι οι αγρότες τα τελευταία χρόνια υφίστανται μια επιδείνωση του εισοδήματός τους. Μπορείτε να σχολιάσετε τη εκτίμηση αυτή;

Απάντηση: ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Από την μεταπολίτευση και μετά το αγροτικό εισόδημα στην Ελλάδα, ανά μονάδα εργασίας πλήρους απασχόλησης ακολούθησε σταθερά μια ανοδική πορεία. Κατά το διάστημα 1980-2000 η σωρευτική αύξηση στο αγροτικό εισόδημα είναι για την Ελλάδα +23,2%¹. Αυτό αντιστοιχεί σε μέση ετήσια αύξηση ίση με +1,0%².

Η μεγαλύτερη όμως αύξηση παρουσιάσθηκε κατά τη δεκαετία του 1980 αμέσως μετά την ένταξη της χώρας στην κοινότητα και την εφαρμογή των κανόνων της ΚΑΠ (και κυρίως των αγρο-νομισματικών προσαρμογών). Συγκεκριμένα, κατά το διάστημα 1980-1988 η σωρευτική αύξηση στο αγροτικό εισόδημα στην Ελλάδα ήταν 8,5%. Κατά το διάστημα αυτό η αύξηση του αγροτικού εισοδήματος στην Ελλάδα ήταν μεγαλύτερη από αυτήν της ΕΕ-15 (8,5% έναντι 6,3%).

Κατά την διάρκεια της δεκαετίας της περιόδου 1989-1996 παρατηρήθηκε μεγαλύτερη διακύμανση / αυξομείωση του εισοδήματος. Υπήρξε μια αισθητή αύξηση του εισοδήματος τις χρονιές 1989 και 1991 την οποία ακολούθησε μια μεγάλη πτώση το 1993 που εξουδετέρωσε το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης που είχε επιτευχθεί (περίοδος διακυβέρνησης της χώρας από την ΝΔ).

Από το 1994 και μετά το εισόδημα σταθεροποιήθηκε παρουσιάζοντας μια μείωση του ρυθμού ανόδου και σταθεροποίηση. (Στο ίδιο διάστημα η σωρευτική αύξηση για την ΕΕ-15 ήταν 6,3%). Μικρή άνοδος παρατηρείται στο αγροτικό εισόδημα κατά τα έτη 2000 και 2001.

¹ Το αντίστοιχο μέγεθος για την ΕΕ-15 είναι +31% (κοινοτικός μέσος όρος).

² Το αντίστοιχο μέγεθος για την ΕΕ-15 είναι +1,4%.

23. Ερώτηση : Η αξιωματική αντιπολίτευση σας κατηγορεί ότι δεν έχετε στρατηγική για την αγροτική πολιτική, ότι αντιμετωπίζετε τα προβλήματα ευκαιριακά και χωρίς σχεδιασμό. Τι απαντάτε;

Απάντηση : ΣΤΟΧΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΩΣ ΤΟ 2004

Σας είναι γνωστό ότι σύμφωνα με το πρόγραμμά μας έως το 2004 στοχεύουμε α) στη βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης της ελληνικής γεωργίας, β) στο να προωθήσουμε την βιωσιμότητα και την ολοκληρωμένη ανάπτυξη στην ύπαιθρο και γ) στην Κοινωνική Προστασία των αγροτών και γενικά όλων των πολιτών της υπαίθρου.

Πιο συγκεκριμένα, για την επίτευξη των στόχων μας, για παράδειγμα:

- Προγραμματίζουμε την πραγματοποίηση επενδύσεων και την εφαρμογή σχεδίων βελτίωσης σε ένα μεγάλο αριθμό αγροτικών εκμεταλλεύσεων που ξεπερνά τις 15.000.
- Στον τομέα της μεταποίησης αγροτικών προϊόντων προβλέπουμε την εγκατάσταση νέων σύγχρονων μονάδων, τον εκσυγχρονισμό επέκταση και μετεγκατάσταση των παλαιότερων. Για το σκοπό αυτό θα πραγματοποιηθούν πάνω από 500 μεγάλα επενδυτικά σχέδια.
- Παράλληλα θα εντάξουμε έως το 2004 ένα μεγάλο αριθμό νέων αγροτών, πάνω από 7.000, στο πρόγραμμα που παρέχει αυξημένα κίνητρα για νέα εγκατάσταση και την πραγματοποίηση επενδύσεων. Άλλες 7.000 νέοι αγρότες προβλέπεται να ενταχθούν έως το 2006.
- Πάνω από 25.000 νέοι δικαιούχοι θα εισαχθούν στα προγράμματα πρόωρης συνταξιοδότησης αγροτών. Το πρόγραμμα προβλέπεται να κορυφωθεί έως το 2006 για να ενταχθούν συνολικά πάνω από 40.000 νέοι συνταξιούχοι.
- Σε 180.000 περίπου αγρότες των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών χορηγούμε κάθε χρόνο εξισωτικές αποζημιώσεις για την στήριξη του εισοδήματός τους.
- Ιδιαίτερη έμφαση δίνουμε στο θέμα της ενημέρωσης, της πληροφόρησης, της κατάρτισης και της εκπαίδευσης του αγροτικού πληθυσμού. Κατά την περίοδο αυτή και έως το 2006 προβλέπουμε την

εκπαίδευση 50.000 αγροτών με τα προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης υπό την αιγίδα του οργανισμού ΔΗΜΗΤΡΑ.

- Θα εφαρμόσουμε 35 τουλάχιστο ολοκληρωμένα προγράμματα ανάπτυξης αγροτικών περιοχών σε όλη την επικράτεια, με έμφαση στις ορεινές, προβληματικές, παράκτιες και νησιωτικές περιοχές.
- Αξίζει να σας αναφέρω ότι κατά την εφαρμογή του Β΄ ΚΠΣ εντάξαμε πάνω από 20.000 νέους αγρότες στα προγράμματα κινήτρων για νέα εγκατάσταση, ξεπερνώντας τον αρχικό μας στόχο κατά 11.000.

Η ανάπτυξη της γεωργίας, της υπαίθρου και της οικονομίας μας συνολικά προϋποθέτει την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση όλων των πόρων, (φυσικών και ανθρώπινου δυναμικού) των χαρακτηριστικών και πλεονεκτημάτων που διαθέτουμε.

Εμείς, η Κυβέρνηση, εξασφάλισαμε τις αναγκαίες προϋποθέσεις, που θα καταστήσουν τον αγρότη καλύτερα πληροφορημένο, καταρτισμένο και επιδέξιο στη διαχείριση της εκμετάλλευσής του και που θα τον κάνουν να επιδοθεί με μεγαλύτερη ευκολία και περισσότερες δυνατότητες στις δραστηριότητες που αυξάνουν την προστιθέμενη αξία των προϊόντων του.

Στη μεγάλη πρόκληση των καιρών η απάντησή μας είναι : διαφοροποιημένα αγροτικά προϊόντα που βασίζουν την ζήτησή τους και την τιμή τους στα άριστα ποιοτικά τους χαρακτηριστικά.

24. Ερώτηση : Οι βαμβακοπαραγωγοί καταγγέλλουν ότι η κυβέρνηση δεν έλαβε κανένα μέτρο για τη διασφάλιση του εισοδήματός τους. Τι απαντάτε;

Απάντηση : Θέλω να αναφερθώ στο θέμα του βαμβακιού

- Είναι σε όλους γνωστό ότι το κοινοτικό καθεστώς επιδότησης της βαμβακοκαλλιέργειας είναι το πιο γενναιόδωρο της ΚΑΠ σε σύγκριση με τα καθεστώτα άλλων προϊόντων.
- Είναι επίσης γνωστό ότι η ανά μονάδα επιδότηση μεγιστοποιείται όταν η συνολική παραγωγή της χώρας δεν ξεπεράσει κάποιο όριο. Το όριο αυτό για τη χώρα μας είναι σήμερα 3,5 φορές υψηλότερο από το όριο που καθορίστηκε με την πράξη προσχώρησης το 1981.
- Είναι ακόμη γνωστό ότι η αλόγιστη επέκταση και εντατικοποίηση της καλλιέργειας δημιουργεί σοβαρά προβλήματα ρύπανσης αλλά και εξάντλησης των υδατικών πόρων σε ανησυχητικό και επικίνδυνο βαθμό.
- Είναι τέλος φανερό ότι όταν κάποιοι παράγουν ή δηλώνουν παραπάνω και εκτός συστήματος στρέμματα ή ποσότητες βλάπτουν αυτούς που υπήρξαν συνεπείς.

Το Υπουργείο Γεωργίας καταβάλλει μεγάλες προσπάθειες για να νοικοκυρέψει το σύστημα, να εξορθολογίσει την καλλιέργεια, να μεγιστοποιήσει την ανά μονάδα επιδότηση. Αν δεν έπαιρνε την περίοδο 2001 – 02 μέτρα το Υπουργείο, οι κοινοτικές εισφορές για τη χώρα μας θα περιοριζόταν το πολύ στα 210 εκ. € έναντι στόχου 660 εκ. € που προέβλεπε το πρόγραμμα εξορθολογισμού. Τελικά η ζημιά περιορίστηκε, οι εισροές έφτασαν τα 570 εκ. €. Υπολείπονται όμως του στόχου κατά 90 εκ. €.

Κάποιοι που δεν πειθάρχησαν ζημίωσαν του παραγωγούς που υπήρξαν συνεπείς, αλλά και τους ίδιους τους εαυτούς τους. Τα συμφέροντα της χώρας και των αγροτών δεν προάγονται με κραυγές, ανέξοδους λαϊκισμούς και μικροπολιτικές υστεροβουλίες. Θέλω να πω

στους συνδικαλιστές και τους κάθε λογής παράγοντες που ηγούνται των κινητοποιήσεων :

Γιατί δεν καλείτε τους αγρότες να οργανωθούν και να στηρίξουν ομάδες παραγωγών, συνεταιρισμούς και την διεπαγγελματική οργάνωση ;

- Για να εκλείψουν οι μεσίτες και κάθε λογής μεσάζοντες.
- Για να γίνεται συλλογικά η διαπραγμάτευση και τα συμβόλαια με τα εκκοκιστήρια.
- Για να νοικοκυρευτεί η παραγωγή και να εξυγιανθεί το κύκλωμα του βαμβακιού.

Το θεσμικό πλαίσιο υπάρχει. Τις οργανώσεις των παραγωγών δεν τις φτιάχνει το κράτος. είναι ανεξάρτητα, υπεύθυνα όργανα που λειτουργούν με πρωτοβουλίες του συνεταιριστικού και συνδικαλιστικού κινήματος για την προώθηση των συμφερόντων των αγροτών και της καλλιέργειας.

Δηλώνω ότι η Κυβέρνηση θα κινηθεί μόνο μέσα στα πλαίσια που επιτρέπουν οι Κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το αίτημα για εφάπαξ κρατική ενίσχυση θα υποβληθεί στο Συμβούλιο Υπουργών και θα δικαιολογηθεί ως έκτακτη ενίσχυση όπως το προσδιορίζει η Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να προσαρμοσθούν οι παραγωγοί στο νέο κανονισμό και για να μη θιγούν ιδίως οι συνεπείς παραγωγοί.

- Αν το Συμβούλιο δεν συναινέσει, η ενίσχυση δεν θα χορηγηθεί.
- Η εποχή των κραυγών και του παλαιοκομματισμού έχει παρέλθει.
- Η συστηματική δουλειά και το νοικοκύρεμα, η συλλογική παραγωγική και υπεύθυνη προσπάθεια είναι οι δρόμοι που οδηγούν στην πρόοδο και την ανάπτυξη.

Δεν άκουσα όμως ποτέ τη ΝΔ να μιλάει αποδίδοντας ευθύνες σε όλους τους συνυπεύθυνους. Δεν μπορεί να καλλιεργείται από την αντιπολίτευση η νοοτροπία ότι μπορούμε να παίρνουμε οποιαδήποτε απόφαση και μετά να μην θέλουμε να αναλάβουμε καν τις ποινές για παράβαση συμφωνίας. Η ΚΑΠ δεν είναι αγορά. Είναι ένα σύνολο προκαθορισμένων κανόνων. Αυτοί είναι οι όροι. Είναι γνωστοί εκ των προτέρων και δεν είναι δυνατό να παραβιάζονται χωρίς κόστος.

25. Ερώτηση : Η Ν.Δ ισχυρίζεται ότι δεν καταβάλλεται προσπάθειες για τη συγκράτηση του κόστους παραγωγής και προτείνει μια σειρά από μέτρα. Τι πιστεύετε;

Απάντηση : **ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ**

- Το κόστος παραγωγής για μια σειρά από βασικές πρώτες ύλες (π.χ. φυτοφάρμακα, λιπαντικά, ανταλλακτικά κλπ) επηρεάζεται από την τιμή του δολαρίου και του πετρελαίου. Δεν είναι δυνατόν ο αγροτικός τομέας οποιασδήποτε χώρας να προστατεύεται και σε απόλυτα μεγέθη (δηλαδή επιπλέον της ήδη εξασφαλισμένης αναλογικά ευνοϊκής μεταχείρισης σε σχέση με τους άλλους τομείς της οικονομίας) από τέτοιες διακυμάνσεις.
- Η ανταγωνιστικότητα είναι ένας παρερμηνευμένος όρος που διαφέρει και μάλιστα έρχεται σε αντίθεση με την «έξωθεν» επιβαλλόμενη μείωση του κόστους παραγωγής. Η ανταγωνιστικότητα είναι επιθυμητό αποτέλεσμα στην πραγματική του ερμηνεία, δηλαδή στην εξασφάλιση μεγαλύτερης παραγωγικότητας, στην καλύτερη αξιοποίηση των πόρων μιας χώρας. Αυτό επιχειρεί και η κυβέρνηση με τα προγράμματα για επενδύσεις, για «εμπλουτισμό» του αγροτικού χώρου με νέους και καταρτισμένους αγρότες, με την κατασκευή φυσικών υποδομών, αλλά και με την προώθηση καινοτόμων θεσμών για την προώθηση της μεταποίησης και της εμπορίας (διεπαγγελματικές, εκσυγχρονισμένοι συνεταιρισμοί κλπ), για την προώθηση της αρχής ο έλληνας αγρότης να πάρει στα χέρια του προστιθέμενη αξία από την παραγωγή του.
- Η κυβέρνηση έχει ήδη λάβει και εφαρμόζει μια σειρά από σημαντικά μέτρα που αντιμετωπίζουν ευνοϊκά τον αγροτικό τομέα και συμβάλλουν αποφασιστικά στην συγκράτηση του κόστους παραγωγής των αγροτικών προϊόντων. Υπενθυμίζεται μεταξύ αυτών
 - Η ευνοϊκή μεταχείριση των αγροτών στη φορολογία εισοδήματος, με αποτέλεσμα το 1999 ο φόρος που αναλογούσε σε γεωργούς

- κτηνοτρόφους και αλιείς να ανέρχεται μόνο σε 1,1% του συνολικού φόρου
- Η ευνοϊκή μεταχείριση στη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων, στη φορολογία κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών και ιδιαίτερα για τους νέους αγρότες.
 - Η αύξηση της επιστροφής του ΦΠΑ σε όλους τους τομείς της αγροτικής παραγωγής (αλιεία, δασική – φυτική και ζωική παραγωγή) κατά 1 έως 1,5 ποσοστιαία μονάδα
 - Η απαλλαγή όλων των αγροτών κατά 50% από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης πετρελαίου για αγροτική χρήση. Η για τους κατόχους θερμοκηπίων, ξηραντηρίων, ανεμομεικτών και αντλητικών απαλλαγή κατά 80% και η πλήρης απαλλαγή των αλιέων (100%) του ΕΦΚ και του ΦΠΑ.
 - Η απαλλαγή των αγροτών από την προσαρμογή των τιμολογίων της ΔΕΗ στην αύξηση του κόστους παραγωγής της ηλεκτρικής ενέργειας.
 - Ως αποτέλεσμα της πετυχημένης μακροοικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης το σημαντικότερο κόστος της αγροτικής παραγωγής, δηλαδή το κόστος του χρήματος είναι φθηνότερο από ποτέ άλλοτε. Αυτό είναι όχι απλώς ευκαιρία για βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του κατοίκου της υπαίθρου (χαμηλά στεγαστικά κλπ), αλλά και κινητήριος δύναμη για ανάληψη σημαντικών επενδύσεων στον αγροτικό χώρο.
 - Σε μακροχρόνια βάση (1977-1998) το κόστος ενοικίασης της αγροτικής γης ως ποσοστό της αξίας αγροτικής παραγωγής μειώνεται
- Τα επιτόκια της ΑΤΕ που ισχύουν από τον Οκτώβριο του 2001 αποτελούν έναν ιδιαίτερα ενθαρρυντικό κίνητρο για την ανάληψη επενδύσεων και για τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του έλληνα αγρότη. Ενδεικτικά αναφέρω ότι τα επιτόκια για τα καλλιεργητικά δάνεια προς τους νέους αγρότες είναι 4,75% ενώ τα στεγαστικά, πάλι για τους νέους αγρότες, κυμαίνονται από 0,75% έως 2,5%. Ακόμα και τα μεσοπρόθεσμα επιτόκια για δανεισμό κατά κύριο επάγγελμα αγροτών για πάγιες εγκαταστάσεις ανέρχονται μόλις στο 5,5%.

26. Ερώτηση : **Είναι αλήθεια ότι η Κοινή Αγροτική Πολιτική δεν στηρίζει επαρκώς το εισόδημα των Ελλήνων παραγωγών;**

Απάντηση : **ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΑ ΑΓΡΟΤΗ**

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, με την εφαρμογή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, συνεχίζει να παρέχει γενναία στήριξη στον Έλληνα αγρότη. Μετά τη σκληρή διαπραγμάτευση που ολοκληρώσαμε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Βερολίνου το 1999 εξασφαλίσαμε την στήριξη των αγροτών μας, τουλάχιστο έως το 2006, με ενισχύσεις και επιδοτήσεις που χρηματοδοτούνται στο ακέραιο από το σκέλος «εγγυήσεις» του Ευρωπαϊκού Ταμείου και που ανέρχονται στο ύψος του 1 τρισεκατομμυρίου δραχμών τον χρόνο, δηλαδή 6 έως 7 τρισεκατομμύρια για την περίοδο 2000-2006. Πέρα όμως από αυτό, υπολογίζουμε ότι για την ίδια περίοδο θα διατεθούν στην ελληνική γεωργία και την ύπαιθρο στα πλαίσια του Γ΄ ΚΠΣ για την εφαρμογή των γεωργικών διαρθρωτικών προγραμμάτων δημόσιοι πόροι, εθνικοί και κοινοτικοί, ύψους άνω των 2 τρισεκατομμυρίων δραχμών επί πλέον. Στο ποσό αυτό δεν συμπεριλαμβάνουμε την ιδιωτική συμμετοχή που προβλέπεται να είναι εξίσου σημαντική.

Μπορώ να γίνω πιο συγκεκριμένος και πειστικός αν κάνω τον απολογισμό του 2001 αντί να κάνω προβλέψεις για το μέλλον. Το σύνολο των πόρων που εισέρευσε στην γεωργία και συνδέεται με την παραγωγή κατά το έτος 2001 ανήλθε στο ύψος των 3,9 δισ. € (1,3 τρισ. δρχ.). Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε αύξηση 1,7% έναντι του έτους 2000. Οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους. Μπορεί να αλλάζουν οι μορφές στήριξης σύμφωνα με τις σημερινές συνθήκες, ανάγκες και προτεραιότητες. Η στήριξη όμως παραμένει ισχυρή. Σήμερα καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε προβλήματα υποβάθμισης του περιβάλλοντος, προβλήματα ποιότητας τροφίμων, κ.α. Και το πράττουμε δίνοντας μεγάλο βάρος στις διαρθρωτικές δράσεις για βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη στην ύπαιθρο.

Η πολιτική μας στον αγροτικό τομέα έχει χειροπιαστά αποτελέσματα. Από το 1981 έως σήμερα το γεωργικό εισόδημα στην Ελλάδα έχει αυξηθεί σε

πραγματικούς όρους πάνω από 20%. Η θετική αυτή εξέλιξη ούτε εύκολη ήταν ούτε αυτονόητη αν λάβει κανείς υπόψη του ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπήρξαν πραγματικές μειώσεις αγροτικών εισοδημάτων σε πολλές χώρες.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat (Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας) για την καθαρή προστιθέμενη αξία ανά ετήσια μονάδα εργασίας, το αγροτικό εισόδημα στην Ελλάδα :

- α) για την περίοδο 1981 – 1999 σημείωσε αύξηση κατά +20,1%. Την ίδια περίοδο χώρες όπως η Ολλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο σημείωναν μείωση στα πραγματικά αγροτικά εισοδήματα
- β) για την περίοδο 1990 – 1996 σημείωσε αύξηση κατά +6% και για την περίοδο 1996 – 1999 μειώθηκε κατά -1,3%, όταν κατά τη δεκαετία 1999-99 και ιδιαίτερα κατά την τελευταία τριετία, το μέσο εισόδημα στην Ε.Ε. (15) σημείωσε μείωση 3,7%, ενώ σε ορισμένες χώρες σημείωσε δραματική μείωση, όπως στη Δανία (-18%), στο Η.Β. (-16,3%), στην Πορτογαλία (-12,1%), στην Ολλανδία (-11,7%)

Κατά το 2000 τα αγροτικά εισοδήματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά 2,1%. Η αύξηση αυτή ήταν, κατά τι, μεγαλύτερη από την εξέλιξη των αγροτικών εισοδημάτων συνολικά για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και κατά το 2001 τα εισοδήματα αυξήθηκαν κατά 1,4%.

Αξίζει επίσης να σημειώσω ότι ο στατιστικός αυτός δείκτης του γεωργικού εισοδήματος δεν περιλαμβάνει δύο σημαντικές συνιστώσες που συμβάλλουν και αυτές ουσιαστικά στη διαμόρφωση του συνολικού διαθέσιμου εισοδήματος του μέσου αγροτικού νοικοκυριού. Πρόκειται για α) πόρους που ενισχύουν τον γεωργικό τομέα αλλά δεν προσμετρώνται στον στατιστικό δείκτη όπως διάφορες κοινωνικές παροχές, συντάξεις, αποζημιώσεις και φοροαπαλλαγές καθώς και β) πόρους που προέρχονται από άλλες πηγές εισοδήματος εκτός γεωργικής εκμετάλλευσης. Είναι αξιοσημείωτο ότι από το συνολικό εισόδημα ενός μέσου αγροτικού νοικοκυριού περίπου το μισό μόνο προέρχεται από την

αμιγώς γεωργική δραστηριότητα. Το άλλο μισό προέρχεται από άλλες πηγές και εξω-αγροτική δραστηριότητα.

Ίσως σας ενδιαφέρει να μάθετε και ορισμένα από τα αποτελέσματα της απογραφής της ΕΣΥΕ που δείχνουν τις μεταβολές που έχουν επέλθει στην Ελληνική γεωργία κατά την τελευταία δεκαετία. Και τα στοιχεία αυτά αποδεικνύουν ότι οι ισχυρισμοί περί συρρίκνωσης της ελληνικής γεωργίας δεν είναι αληθείς.

Παρατηρείται, λοιπόν, ότι η χρησιμοποιούμενη γεωργική γη, σε πείσμα όσων προβάλλονται κατά καιρούς από κάποιους, δεν μειώθηκε, αλλά αντίθετα αυξήθηκε κατά 0,6%. Το μέσο μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων αυξήθηκε κατά 2,5 στρέμματα περίπου. Το ίδιο συνέβη και με το μέγεθος των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων (+3 ζωϊκές μονάδες). Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση στα βοοειδή, που το μέγεθός τους αυξήθηκε κατά 105%. Οι διαρθρωτικές βελτιώσεις που είναι ο στόχος και το αποτέλεσμα της πολιτικής μας είναι ουσιαστικές. Αρκεί να σας αναφέρω ότι η αρδευόμενες εκτάσεις στη χώρα κατά την περίοδο αυτή αυξήθηκαν κατά 25% περίπου.

Με δυο λόγια. Τα τελευταία χρόνια η Ελληνική γεωργία παρουσιάζει ουσιαστική βελτίωση των διαρθρωτικών της χαρακτηριστικών. Καθίσταται περισσότερο ανταγωνιστική. Υπάρχει αύξηση στο μέγεθος των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, στη μισθωτή απασχόληση, στην εξειδίκευση, στη χρήση νέων τεχνολογιών.

Έχουμε πολλά πράγματα να κάνουμε ακόμα. Η περίοδος που διανύουμε θα σημάνει μία κοσμογονία στην Ελληνική ύπαιθρο. Τα μέσα που έχουμε στη διάθεσή μας είναι πολλά και ισχυρά. Έχουμε και τη γνώση και την βούληση. Πρωταγωνιστές θα είναι οι αγρότες μας με τον δυναμισμό και την επιχειρηματικότητα που τους διακρίνουν.

VII. Χρηματιστήριο

27. **Ερώτηση** : Πώς επηρεάζουν οι αρνητικές διεθνείς εξελίξεις στις χρηματιστηριακές αγορές το ΧΑΑ και την πραγματική οικονομία;

(Βλέπετε σημείωμα για το Χρηματιστήριο)